

slanci so odkrito kot moške nastopali za nagodbo, žalostno ulogo pa so igrali dr. Ploj, Roblek in Ježovnik. Sedaj pride na vrsto razprava o proračunu. Kakor izvemo, je bil v ponedeljek Roblek pri volitvi okrajnega zastopa v Celju, in za to ni bil navzoč. To odkrito zabeležujemo.

Dr. Benkovič ranjen.

Rusini ne morejo na Ivovski univerzi priti do svojih pravic in za to so vložili rusinski poslanci interpelacijo, ki bi se naj prebrala v začetku seje v ponedeljek dne 16. t. m. Ker pa je predsednik odredil, da se interpelacija prečita še le ob koncu seje, so se rusinski poslanci strašno razburili. Kričali so, žvižgali in tolkli s pulci. Pred sedeži ministrov sta stala v pogovoru dr. Benkovič in dr. Korošec. V tem vrže poslanec Bačinski hloed svojega pulca proti predsedniku. Toda meril je slabo in namesto predsednika je zadel dr. Benkoviča, ki je stal mirno s svojim tovarišem dr. Korošcem v sredi zbornice. Dr. Benkovič je bil zadet v čelo. Takoj so ga peljali ven iz zbornice ter ga obvezali. Dr. Benkovič je le lahko ranjen in se je še v ponedeljek zo pet udeležil seje.

Potem, ko je vrgel Bačinski desko, so se poslanci navlivali na dr. Bačinskega; prvi so bili krščanski socialci. Plezali so kar čez klopi. Prvi prihiteli k Bačinskemu Prohazka. Bačinskega so ščitili rusinski poslanci in socialni demokrati. Prohazka iztrga Bačinskemu ostale pulcove kose, ga prime za roko, se vsede poleg njega in pravi: Zdaj ne grēm več proč. Nobenega ne boste več ranili. Poslanec Mayerja, ki je hotel čez druge poslance splezati k Bačinskemu, so vrgli na tla. Poslanec Staruh se je polastil Mayerjeve palčice in hoče napasti krščanske socialiste. Staruha prime za roko poslanec Zygušinski, zato ga pa ugrizne v prst poslanec Petricki. Zygušinski zakriči, izpusti Staruha in zapusti dvorano, da si pusti zavezati rano. Pretep je vedno večji in traja še, ko že zapusti Bačinski dvorano. Poslanec Kunschaku strgajo sukno na polovico, poslanec Mayerju pa kravato v drobne kose. Le počasi se pomirijo razburjeni duhovi, da se more nadaljevati seja. Nato je predsednik rusinskega kluba prosil zbornico odpuščanja zaradi izgrediv. Tudi poslanec Bačinski je prošil dr. Benkoviča odpuščanja.

Politični ogled.

— **Delegacije bodo dne 20. t. m. sklicane k prvi seji.**

— **Hrvatsko.** Dne 12. t. m. je bil sklican hrvatski sabor in čez par ur razpuščen. Ta dan so bile v Zagrebu zaprte vse trgovine in kavarne, vozili niso delali delavci, ampak so po mestu manifestirali za splošno in enako volilno pravico. Tudi v sabor, ki je bil otvorjen ob 11. dop., so poslali delavci odposlanstvo. Ko je vstopil v sabor ban Rakodezay, začeli so hrvatski poslanci kričati: Dol z njim! Proč, ban! Madžarski hlapec! Vsed silnega trušča je predsednik sejo prekinil. Ko jo je zopet otvoril, prebral je ban kraljevo pismo, s katerim je sabor razpuščen. Ban Rakodezay je ta dan kakor nalašč izzival Hrvate. V sabor je prišel v ogrski magnatski obleki in ko je zapustil sabor, čakala ga je zunaj na trgu velika množica ljudi, ki je demonstrirala proti njemu. Ban se je trikrat peljal sem in tja po trgu ter zaničljivo smehljajoč odzdravljal na razjarjene klice občinstva. Da ga ni ščitila policija, prišlo bi bilo do dejanskega napada.

— **Kmečki nemiri v Italiji.** V srednji Italiji, v Vedreli blizu Rima, so nastali nemiri med kmeti, ki so, razburjeni vsled novih davkov, napadli policijo.

Mala politična naznanila.

Dne 13. dec. V Švici je izvoljen za prihodnje leto predsednikom zvezni svetnik Brenner iz Bazela.

Dne 14. dec. Poštni uslužbenci so sklenili začetni pasivno resistenco, ker se jim ni zvišala plača, kakor so zahtevali. — V Maroku je prišlo do boja med četama obeh sultanov. Čete Abdul Aziza so se umaknile. Na obeh straneh je padlo 200 bojevnikov.

Dne 15. dec. Danes so v Sofiji na Bolgarskem pokopali voditelja makedonske vstaje Sarafova in Garnova, katera je ustrelil po noči neznan morilec. Čez 100 vencev je bilo položenih na oba groba.

Dne 16. dec. Saška kraljica vdova je včeraj umrla. — V Perziji je nastala meščanska vojska. V Teheranu so vsi bazari (trgovine) zaprte in v mestu se bijeta obe stranki. — Danes se je odpeljalo ameriško brodovje, obstoječe iz 53 bojnih ladij, v Tih ocean. Za pot iz Atlantskega oceana okoli Južne Amerike v Tih ocean rabi brodovje 140 dni. Potovanje bo stalo 10 milijonov dolarjev.

Dne 17. dec. Ministrski predsednik se je izjavil, da bo vlada predložila meseca oktobra 1908 postavo zaradi zavarovanja za starost in onemoglost. — Med Črnogoro in Turčijo so razmere zelo napete. — Iz Maroka prihaja neverjetna vest, da se hoče Mulej Hafid podvreči svojemu bratu Abdul Azizu.

Dne 18. dec. Iz Zagreba se poroča, da bo ban Rakodezay odstopil. — V Perziji je nastala popolna revolucija. Ljudstvo se oborožuje. Sah je v nevarnosti. — V Trstu se vedno strajkajo trgovski postreščeki (lakini). — Carica Aleksandra je nevarno zbolela.

Razne novice.

* **Gg. dopisnike** prosimo, da nam pošljejo dopise najpoznejše do ponedeljka (23.) zjutraj, ker v torek zjutraj že list izide.

* **Slov. čebelarstvo društvo** za Spodnji Štajer zboruje dne 28. grudnia t. l. v mali dvorani Narodnega doma v Celju ob 11. uri po sledečem vspredu: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev novega odbora za l. 1908. 8. Slučajnosti. K mnogobrojni udeležbi vabi uljudno odbor.

* **Obsojen** je bil dr. Sernee zaradi napada na dr. Benkoviča na 40 K globe.

* **Nova vinska postava** se dobi v trgovini Cirilove tiskarne v Mariboru po 5 v na lepem papirju, po 10 v na kartonu, s pošto stane komad 5 vin. več. Naročniki naj pošljejo poleg naročila poštne znamke za plačilo. Društva, zadruga, vasi in občine naj s kupno naročajo to tiskovino, ker jim to pride ceneje.

* **Važna razsodba.** Državno sodišče je razsodilo, da mimogredoča ubožna občinska podpora ne izključuje volilne pravice.

* **„Domovina“** in slovenska šola na Muti. „Domovina“ napada č. šolske sestre, ker so bile primorane odpovedati šolski pouk na Muti. Zopet kaže „Domovina“ svoje pošteno mišljenje. Vedno se sklicuje na narodnost in očita vsem drugim, ki ne gredo z njo skozi drn in strn, brez domovinstvo, toda sama škoduje nameroma slovenski stvari. Ker so se morale č. sestre umakniti iz Mute, oziroma so same prostovoljno odpovedale vsled raznih napadov radikalnega dijaštva in nehotnega postopanja odbora družbenega, jim sedaj „Domovina“ očita, da so krive slabih vspehov na tej šoli. Tako obrekovanje mora obsojati vsakdo, ki le pozna šolstvo č. sester. Za danes opozorimo, da je šolski nadzornik občuoval spretnost učiteljic in nad vse pohvalil šolstvo na slov. šoli v Muti. To je dejstvo, ki je znano; utajiti ga ne more „Domovina“ nikdar. Toraj je pisanje zlobno obrekovanje, ki obsoja tem bolj „Domovino“, ki se vedno širokosti s svojo narodnostjo. Taki napadi so naravnost podli; vsi dobro vemo, koliko zaslug so si pridobile č. sestre s požrtvovalnostjo, s katero so delale na tej šoli. One same, kot ženske, so začele orati na Muti ledino; one, ženske, so bile izpostavljene vsem natolcevanjem in vsem neprilikom od strani mogočnih nasprotnikov. Mirno so vse prenašale, ker so vedle, da se žrtvujejo za slovensko stvar. Hudo se je godilo č. sestram na Muti. Toda delale so in imajo uspeh — dokaz precej dobro stanje slov. življa v bližnjem okraju, dasi se za njega ni nikdar pobrigal nobeden radikalec. Sedaj pa nastopijo gospodje kavalirji v Celju, napadajo in obrekujejo — ženske, ki se ne morejo braniti. To so vitezi, ki poznajo čast slovenstva! O tej šoli bomo še sploh več zanimivega pisali. Do tanjših izpovedb nas silita „Domovina“ in „Narodni List“ z obrekovanjem.

* **„Domovina“** o nagodbi. Popraviti hočemo najhujše neresnice iz njenega članka v zadnji številki, kjer pravi, da je nagodba največja nesreča za spodnještajerskega kmeta in vinogradnika. Ogrska vlada je zavezana, tekem enega leta napraviti ravno tako strog vinski zakon zoper ponarejanje vina, kot velja sedaj v Avstriji! To je že stara želja vinogradnikov na Ogrskem, ki imajo večino ogrske zbornice za sabo. S tem bo konkurenca ponarejenih vin v celi državi izključena! — Statistično je doznano, da Avstrija sama dosedaj ne more zalagati naših konzumentov s potrebno množino goveje živine in svinj; mi smo navezani na uvoz iz Ogrske, dokler ni naša živinoreja dovolj razvita. Uvoz prašičev iz Ogrske se je znatno znižal in še s časom skoro popolnoma preneha, če se uveljavijo stroge veterinarne določbe nove nagodbe. Avstrija more zapreti za izvoz cele pokrajine na Ogrskem in Hrvaškem do 4000 kvad. km, ako se tam prikažejo živinske bolezni. Naša reja goveje živine pa je še tako malo razvita, da ne da dovolj živine za naše trge; mi smo navezani na uvoz najmanj še 10 let, bolje iz bližnje Ogrske, nego pa iz okužene Srbije, Rumunije, Rusije ali celo Amerike in Avstralije. — L. 1917. se lahko ločimo; preje se sploh ne moremo ločiti, kot priznava tudi člankar „Domovine“, ker nas vežejo na nagodbo do l. 1917. trgovske pogodbe z Nemčijo, Italijo itd. Ker se nagodba le za 10 let sklene, nam itak ne škoduje; ako državni zbor odkloni nagodbo, uveljavi se po znanem par. 14 ali pa se podaljša celo zopet stara nagodba, ki je za nas zelo neugodna. Tudi dr. Ploj uvideva koristi nagodbe in se odteguje glasovanju.

* **„Domovina“** in „Narodnemu Listu“ v odgovor glede posojilnic in Zadruga zveze. Na hude napade v teh dveh listih odgovorjam pod mučnim utisom velikega poraza pri volitvah za celjski okrajni zastop. Čutim tem hujše, ker vem, da smo sami krivi teh neuspehov. To je moj javno povedan „kon-

fiteor“! Toda opozorim celjsko gospodo, da prizna tudi ona javno, da je ona začela širiti nesporazumljenje na Štajerskem. Kadar bode treba, lahko to dokažem. Toda ali mislite, gospodje okrog „Domovine“ in „Narodnega Lista“, da imamo mi polževo kri in bodemo mirno prenašali in pustili, da nas še naprej blatite in napadate? Bolj ko človek dela v narodnem smislu, bolj ko se žrtvuje, bolj vi hrulite in napadate vse rodoljube, ki nočejo biti pod vašo komando. Prepričan sem, da tudi vi nekoliko mislite! Se vam li ne zdi, da mora biti odpor na celi črti, če se ravna tako z ljudmi! Ker se vam stavimo v bran, imenujete nas brezdomovince in nam očitite bratomorni boj! Najbolj se hudujete radi posojilnic in Zadruga zveze. Vi ste nam pokazali pravo pot z ustanovitvijo posojilnice za slovenjgraški okraj v Smartnu, dasi že deluje v Slovenjgradu dolgo časa uspešno stara posojilnica. Zakaj ste začeli v tem kraju — in začeli ste prvi na ta način delovati na zadrugaškim polju — nasprotovati staremu zavodu — ker je prišla posojilnica v druge roke. Torej vam je vse dovoljeno, mi pa začnemo bratomorni boj, če se ravnamo po vaših navodilih. Če je vam tako sveto, mora biti za nas tudi. Čudim se torej, da se tako zgražate radi mojega pisma glede zadrugaštva. Hvalo pa vam izrekam, da ste objavili pismo in mi prihranili mnogo dela, ker lahko sedaj opozorim vse somišljenike na vsebino tega pisma, ki je objavljeno v „Domovini“ št. 147. na strani 2 v dopisu „Iz Slovenskih goric“, in ga jim priporočam v pretres. Da se razumemo! D. K. V.

* **Zadeva dr. Benkovič** — Štajerski namestnik. „Domovina“ imenuje izjavo dr. Benkoviča v državnem zboru, da je štajerski namestnik njemu priznal potrebo slovensko govorečih uradnikov na Sp. Štajerskem, nepremišljeno in nerodno. „Domovina“ naj premisli, da je potrditev te izjave od namestnika za nas velikanske važnosti, kajti taka uradna izjava je več vredna, kot cela množina dokazov. Šele sedaj moremo in moramo s tem večjo silo zahtevati slovensčine popolnoma zmožne uradnike. Kdor tega ne razume, temu ne moremo pomagati.

* **Sladkor** in naši poslanci. Državni poslanec dr. Korošec je v imenu svojih tovarišev govoril v proračunskem odseku približno sledeče besede o sladkorju: Mi slovenski poslanci zastopamo dežele, ki najmanj zavžijejo sladkorja. Na Štajerskem zavžije en človek povprečno 9 kg, na Kranjskem 9, na Koroškem 12 kg. Ne moglo bi torej presenetiti, ako bi mi glasovali proti znižanju davka na sladkor. Toda pooblaščen sem izjaviti v imenu svojih tovarišev, da smo mi za največje znižanje sladkornega davka, mi bi bili celo za predlog čeških radikalcev, ako bi bil dosegljiv. Prepričani smo namreč, da pri nas zavživanje ni tako majhno, ker nimamo potrebe, ampak nasprotno, zavžije se pri nas sladkorja radi tega malo, ker je predrag. Mi potrebujemo sladkor kot živež pri kavi, čaju itd., pa tudi pri kletarstvu n. pr. za petijot. Vsed znižanja sladkornega davka bo odpadlo blizu 30 milijonov dohodkov državni kasi. Že danes pa kot kmečki poslanec odločno protestiram, da bi se ti milijoni morali kriti z davki, ki bi obremenili kmeta in delavca! Osebna dohodnina naj se stopnuje tudi na zgoraj in naj ne obstoji pred bogatini, obdačijo naj se še posebej dividende itd. V tem smislu je govoril še dalje poslanec dr. Korošec. Sedaj pa poglejte liberalne časnike „Domovino“ in „Narodni List“, kako ljubijo resnico, hčerko božjo, in kako napadajo naše poslance, da se baje niso potegnili za znižanje sladkornega davka! Proti nam delajo le z lažjo. Iстина pa ostane, da niti Ježovnik niti Roblek nista zinila besedice za znižanje sladkornega davka!

* **Iz Gornje Radgone** — v pojasnilo! „Domovina“ je prinesla v št. 139. z dne 27. novembra t. l. dodis, v katerem neki dopisnik naznanja in se veseli, da je okrajni zastop gornjeradgonski izrekel poslancu g. Roškarju in z njim kmečki zvezi nezaupnico. Tam je navedeno tudi pismo, katerega sva pisala jaz in Zemljič g. Roškarju. K temu dopisu pripomnim sledeče: Res je, da sva z Zemljičem tako pismo pisala g. Roškarju, pa ne iz slabega namena, in da bi ga znabiti hotela s tem žaliti, temveč le zato, naj bi on, kolikor bi bilo v njegovi moči, pospeševal združitev naših poslancev k skupnemu delu za naše koristi v vsakem oziru. S tem pismom pa se tudi ni izrekla nobena nezaupnica g. poslancu od strani okrajnega zastopa, na kar se niti ni mislilo, in tudi ni bilo povoda, ker pismo bilo je privatno in ga nisva podpisala kot funkcionarja okrajnega zastopa. Da pa je pismo prišlo v javnost in se zlorabilo, tega ne odobravam. Prepričan pa sem tudi, da g. Roškar zavoljo dopisa v „Domovini“ ne bo izgubil na ugledu. Trstenjak, okrajni načelnik in župan.

* **V mariborsko bogoslovnico** so vstopili sledeči gg.: Brvar Ignacij iz St. Lamberta pri Litiji na Kranjskem, Golec Ivan iz Polja, Hohnjec Franc iz St. Petra pod Sv. gorami, Kompolšek Franc iz St. Jurija ob juž. žel., Kranje Marko iz St. Petra pod Mariborom, Medvešek Alojz iz Celja, Ostero Franc od Sv. Križa pri Ljutomeru, Paulič Franc iz St. Petra pri Radgoni, Slana Franc iz St. Jurija ob Ščavnici, Umek Mihael iz Pišec, Veranič Anton iz Cirkove, Verzelak Martin iz Gornje Ponikve, Živornik Pavel iz Starega trga pri Slovenjgradu.